

Załącznik
do Uchwały Nr XLIV/733/10
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia 28 czerwca 2010 r.

**LOKALNY PROGRAM
OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
W GMINIE MORĄG
NA LATA 2010 – 2015**

Morąg, czerwiec 2010 r.

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka Gminy Morąg	4
2.1. Struktura demograficzna i społeczna	4
2.2. Struktura bezrobocia	6
2.3. Pomoc społeczna	8
3. Aktualna infrastruktura w zakresie pomocy dziecku i rodzinie w Gminie	9
4. Dane dotyczące programu	11
5. Cel strategiczny	12
6. Przewidywane efekty i rezultaty programu	14
7. Monitoring programu	15
8. Ewaluacja programu	15

Wstęp

Rodzina jest pierwszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Na rodzicach i opiekunach dziecka ciąży obowiązek związany z odpowiedzialnością za jej najmłodszych członków.

Konwencja Praw Dziecka mówi o prawie każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, umysłowemu, moralnemu i społecznemu.

Rodzice ponoszą odpowiedzialność za zabezpieczenie, w ramach ich możliwości, warunków życia niezbędnych dla rozwoju dziecka, a państwo winno wspomagać rodziców, w ramach potrzeby udzielać pomocy materialnej oraz organizować inne programy .

Pomoc dziecku i rodzinie ze strony samorządu powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, uprzedzający powstanie szkodliwych następstw dla pomyślnego rozwoju dzieci i młodzieży a opieka powinna być organizowana w środowisku bliskim dziecku a więc w szkole, rodzinie lub najbliższym otoczeniu tak, aby umożliwić dziecku wzrastanie i rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, kulturowych i społecznych.

Zorganizowane działania samorządów gminnych i innych podmiotów służących poprawie warunków życia i rozwoju dziecka i jego rodziny winny polegać przede wszystkim na:

- Tworzeniu lub wspieraniu infrastruktury prawno-instytucjonalnej, organizacyjnej i finansowej sprzyjającej prawidłowemu funkcjonowaniu dziecka i rodziny,
- Tworzeniu warunków oraz promowanie/wspieranie programów i przedsięwzięć sprzyjających aktywnemu i atrakcyjnemu wypełnianiu czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- Zapobieganiu patologiom i tworzeniu zintegrowanych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Rozwijaniu partnerskiej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny
- Wspieraniu funkcjonowania rodziny.

Program profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną jest dokumentem opracowywanym zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 i 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Program opieki nad dzieckiem i rodziną zawiera część diagnostyczną i programową. W części diagnostycznej dokument zawiera diagnozę sytuacji demograficznej Gminy Morąg oraz diagnozę sytuacji rodziny i dziecka, opartą na badaniu danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie .

W ramach diagnozy przeprowadzona została również analiza SWOT (? – czy będziemy ją przeprowadzać), która posłużyła do określenia mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny a także do dokonania identyfikacji zasobów, tj. instytucji i organizacji prowadzących działalność na rzecz dziecka i rodziny.

W części programowej dokumentu uwzględniono cele strategiczne, cele operacyjne i zadania. W jej ramach wyznaczono realizatorów programu, partnerów w realizacji jego zapisów, a także wskazano źródła realizacji programu.

2. Charakterystyka Gminy Morąg

2.1. Struktura demograficzna i społeczna.

Na dzień 31.12.2009 r. Gmina Morąg liczyła 25.756 mieszkańców, w tym 10.895 zamieszkujących na terenie wiejskim. Ludność wiejska stanowiła 42,30 % ogółu mieszkańców Gminy. Z danych statystycznych wynika ponadto, iż kobiety stanowią 50,70 % ogółu mieszkańców w tym kobiety powyżej 60 roku życia stanowią 17,60%. Mężczyźni natomiast stanowią 49,30 % ogółu mieszkańców Gminy w tym powyżej 65 roku życia stanowią 7,21%.

Z analizy statystycznej osób w wieku poprodukcyjnym ze względu na płeć wynika, iż na 3.213 osób: kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia, kobiety stanowią 71,52%.

Tabela nr 1 – liczba ludności wg wieku i płci

	Ogółem liczba mieszkańców	Ogółem		0-6		7-15		16-19		20-60	20-65	Pow.60		Pow.65
		K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	
Miasto	14.861	7.694	7.167	490	569	700	717	380	388	4.700	4.952	1.426	543	
Wieś	10.895	5.363	5.532	432	484	610	705	372	370	3.077	3.601	872	372	
Razem	25.756	13.057	12.699	922	1.053	1.310	1.422	752	758	7.777	8.553	2.298	915	

Źródło: Urząd Miejski w Morągu (stan na 31 grudnia 2009 r.).

Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Na terenie Gminy Morąg funkcjonuje 10 szkół podstawowych w tym 2 szkoły niepubliczne, do których, wg stanu na dzień 31 marca 2010 roku, uczęszcza 1.784 uczniów. Do szkół podstawowych zlokalizowanych w mieście uczęszcza 246 dzieci zamieszkujących na terenie wiejskim. Natomiast do dwóch morąskich gimnazjów uczęszcza 822 uczniów a do Gimnazjum w Żabim Rogu 166 uczniów.. W Gimnazjum Nr 1 i 2 uczy się 284 uczniów zamieszkujących na terenie wsi.

Z wychowania przedszkolnego w trzech placówkach zlokalizowanych w mieście korzysta w 2010 r. 448 dzieci w tym 76 dzieci z terenu wiejskiego, które stanowią 16,96% do ogółu dzieci.

Tabela nr 2 – liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych

Wyszczególnienie	2009		2010- stan na 31 marca	
	ogółem	w tym wieś	ogółem	w tym wieś
SZKOLY PODSTAWOWE				
SP Nr. 4	a) 433 b) 27	a) 43 b) 5	a) 401 b) 40	a) 49 b) 6
SP Nr. 3	a) 438 b) 20	a) 63 b) 4	a) 418 b) 24	a) 76 b) 9
SP Nr. 2	a) 193 b) 36	a) 85 b) 22	a) 202 b) 29	a) 97 b) 9
SP Słonecznik	a) 103 b) 13	a) 103 b) 13	a) 92 b) 16	a) 92 b) 16
SP Żabi Róg	a) 129 b) 22	a) 129 b) 22	a) 129 b) 23	a) 129 b) 23
SP Bramka	a) 42 b) 9	a) 42 b) 9	a) 431 b) 19	a) 43 b) 19
SP Łączno	a) 186 b) 20	a) 186 b) 20	a) 162 b) 42	a) 162 b) 42
SP Jurki	a) 56 b) 10	a) 55 b) 10	a) 48 b) 16	a) 47 b) 16
SP Bogaczewo	a) 23 b) 8	a) 23 b) 8	a) 23 b) 9	a) 23 b) 9
SP Kalnik	a) 43 b) 9	a) 43 b) 9	a) 34 b) 14	a) 34 b) 14

a) –liczba uczniów z klas I-VI

b) – liczba dzieci objętych nauczaniem początkowym („0”)

GIMNAZJA				
Nr. 1	629	167	580	115
Nr. 2	234	158	242	169
Żabi Róg	165	164	166	166

PRZEDSZKOLA

Jedyneczka	146	17	142	18
Nr. 2	146	30	148	34
Nr. 6	131	13	158	24

Źródło: Urząd Miejski w Morągu Wydział Oświaty i Kultury – rok szkolny 2009/2010)

Rodziny zastępcze

Z danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie wynika, iż na terenie Gminy Morąg, wg stanu na dzień 31.03.2010 r. , funkcjonuje 31 rodzin zastępczych, w których wychowywanych jest 44 dzieci do 18 roku życia, w tym 43 dzieci jest spokrewnionych z rodzicami zastępczymi.

Powodem umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych jest niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców biologicznych, alkoholizm rodziców, tylko jedna rodzina sprawuje tę funkcję z powodu sieroctwa naturalnego (śmierci rodziców).

Przemoc w rodzinie

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż w 2009 roku wpłynęło 39 wniosków o wszczęcie postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu, mających na utrzymaniu małoletnie dzieci. Aż w 23 rodzinach wnioskodawcy sygnalizowali o problemie przemocy domowej (58,97%). W dziesięciu wnioskach Komisja ujawniła problem przemocy fizycznej wobec dorosłych członków rodziny i w dwóch przypadkach wobec dzieci. Członkowie rodziny zgłaszają bardzo często występowanie przemocy psychicznej.

Rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym

Z danych statystycznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Działu Świadczeń Rodzinnych wynika, iż na dzień 31marca 2010 roku 535 dzieci z niepełnosprawnością uprawnionych jest do zasiłku pielęgnacyjnego w związku z koniecznością stałej opieki i pielęgnacji spowodowanej stanem zdrowia. Dla 166 rodziców wypłacane jest świadczenie pielęgnacyjne z powodu rezygnacji lub niemożności podjęcia pracy zawodowej z powodu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością.

Zauważalny jest wzrost liczby dzieci uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego – i tak na przykład w roku 2010 w stosunku do roku 2008 nastąpił wzrost uprawnionych do w/w świadczeń o 8,73%.

Tabela nr 3 – Liczba dzieci z niepełnosprawnością uprawniającą do świadczeń rodzinnych

Lp.	Liczba dzieci uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego	Liczba dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego	Liczba uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego
2008	492	412	125
2009	525	427	163
2010	535	434	166

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu Dział Świadczeń Rodzinnych (2010 r. – stan na 31marca).

2.2. Struktura bezrobocia

Na dzień 31.03.2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy Filia w Morągu zarejestrowanych było 2.608 osób bezrobotnych (10,13% ogółu mieszkańców Gminy) w tym: 587 bezrobotnych z prawem do zasiłku (22,51 % w stosunku do osób zarejestrowanych w PUP) i 1.284 kobiety (49,23% w stosunku do osób zarejestrowanych).

Tabela nr 4 – Liczba osób bezrobotnych

Rok	Miasto Morąg			Gmina Morąg			Razem		
	ogółem	w tym z prawem do zasiłku	w tym kobiety	ogółem	w tym z prawem do zasiłku	w tym kobiety	ogółem	w tym z prawem do zasiłku	w tym kobiety
2008	947	247	548	871	160	552	1.818	407	1.100
2009	1.259	335	631	1.217	277	611	2.476	612	1.242
2010	1.335	321	630	1.273	266	654	2.608	587	1.284

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie Filia w Morągu (rok 2010 – stan na 31 marca)

Z analizy danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, iż od 2008 r. następuje wzrost liczby osób bezrobotnych. W 2010 r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do 2008 r. wzrosła o 43,35% a w stosunku do 2009 r. o 5,33%.

Osobami w szczególnej sytuacji na morąskim rynku pracy są osoby długotrwale bezrobotne (w 2008 r. – 52,36%, w 2009 r. – 73,38%, w 2010 r. – 47,97% w stosunku do ogółu zarejestrowanych w PUP), osoby do 25 roku życia (w 2008 r. – 30,14%, w 2009 r. – 21,56%, w 2010 r. – 22,73%), osoby bez kwalifikacji zawodowych (w 2008 r.- 34,76%, w 2009 r. – 30,89%, w 2010 r. – 31,74%), osoby bez średniego wykształcenia (2008 – 66,56%, 2009 r. – 65,42%, 2010 r. – 65,95%) oraz osoby niepełnosprawne (2008 r.- 5,72%, 2009 r. – 5,45% , 2010 r. – 5,48%).

Tabela nr 5 - Struktura bezrobotnych

wyszczególnienie	Rok	Miasto Morąg			Gmina Morąg			Razem		
		ogółem	w tym z prawem do zasiłku	w tym kobiety	ogółem	w tym z prawem do zasiłku	w tym kobiety	ogółem	w tym z prawem do zasiłku	w tym kobiety
Do 25 rok życia	2008	176	25	101	196	24	137	548	49	238
	2009	241	25	126	293	35	161	534	60	287
	2010	274	23	126	319	34	187	593	57	313
Długotrwale bezrobotne	2008	449	3	308	503	3	373	952	6	681
	2009	549	19	338	587	3	380	1,817	22	718
	2010	598	9	341	653	5	392	1,251	14	733
Bez kwalifikacji zawodowych	2008	260	46	164	372	43	252	632	89	416
	2009	318	54	193	447	70	243	765	124	436
	2010	354	48	197	474	69	260	828	117	457
Bez średniego	2008	540	134	267	670	126	397	1,210	260	664

wyszkolcenia	2009	698	183	301	922	213	408	1,620	396	709
	2010	749	171	304	971	202	435	1,720	373	739
Które po odbyciu kary więzienia nie podjęły zatrudnienia	2008	5	0	0	2	0	0	7	0	0
	2009	16	2	2	11	0	1	27	2	3
	2010	25	1	4	15	1	2	40	2	6
Niepełnosprawni	2008	50	9	33	54	7	29	104	16	62
	2009	73	23	41	62	8	34	135	31	75
	2010	76	17	43	67	9	33	143	26	76

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie Filia w Morągu (rok 2010 – stan na dzień 31 marca)

2.3. Pomoc społeczna

Pomocą społeczną w 2009 r. , bez względu na rodzaj i formę pomocy objętych zostało 1.965 rodzin (w tym zamieszkujących na terenie wiejskim – 1.035 rodzin tj. 52,67% w stosunku do liczby rodzin objętych pomocą ogółem) liczących 5.543 osób w rodzinie, które stanowią 21,79 % mieszkańców Gminy Morąg.

Tabela nr 6 – *Liczba osób/rodzin objętych pomocą społeczną*

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach	% w stosunku do mieszkańców Gminy	Budżet Gminy na pomoc społeczną (zasilki)
2008	2.020	5.516	21,44	5.525.251
2009	1.965	5.543	21,79	6.023.842

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu

Najliczniejszą grupę petentów objętych pomocą od lat stanowią osoby/rodziny dotknięte bezrobociem, niepełnosprawnością, potrzebą ochrony macierzyństwa, długotrwałą chorobą, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Trudna sytuacja materialna rodzin spowodowana jest również wielodzietnością i faktem samotnego wychowywania dzieci przez jednego z rodziców.

Strukturę rodzin, w zależności od liczby osób w rodzinie i dzieci pozostających na utrzymaniu rodziców obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 7 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnianie	Liczba rodzin ogółem		Liczba rodzin w tym na wsi		Liczba osób w rodzinach	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Rodziny ogółem:	2.455	2.400	1.308	1.226	6.510	6.500
o liczbie osób 1	942	858	496	398	942	858
o liczbie osób 2	369	372	167	162	738	744
o liczbie osób 3	357	403	176	201	1.071	1.209
o liczbie osób 4	432	419	231	229	1.728	1.676
o liczbie osób 5	211	203	130	132	1.055	1.015
o liczbie osób 6 i więcej	144	145	108	104	976	998
W tym rodziny z dziećmi ogółem:	702	860	340	425	2.396	3.101
o liczbie dzieci 1	297	376	134	177	690	977
o liczbie dzieci 2	215	255	105	116	737	949
o liczbie dzieci 3	108	134	56	79	474	613
o liczbie dzieci 4	59	72	35	42	332	386
o liczbie dzieci 5	11	13	4	4	66	90
o liczbie dzieci 6	8	7	6	5	64	57
o liczbie dzieci 7 i więcej	4	3	0	2	33	29
Rodziny niepełne ogółem:	414	369	171	167	1.205	1.111
o liczbie dzieci 1	203	175	81	78	412	379
o liczbie dzieci 2	111	101	39	40	337	302
o liczbie dzieci 3	61	56	28	25	244	223
o liczbie dzieci 4 i więcej	39	37	23	24	212	207

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Moragu

3. Aktualna infrastruktura Gminy w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Wsparcie dziecka i rodziny świadczone jest głównie w ramach instytucji funkcjonujących w resorcie edukacji i opieki społecznej. Swój udział w świadczeniu pomocy i wsparciu mają również organizacje pozarządowe i wyznaniowe.

Na terenie Gminy Morąg funkcjonuje 10 szkół podstawowych, w tym 2 szkoły niepubliczne, 3 szkoły gimnazjalne i 3 przedszkola. W 7 szkołach podstawowych i 1

gimnazjum prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne, finansowane ze środków własnych gminy.

Poza placówkami samorządowymi w Morągu funkcjonują 2 szkoły ponadgimnazjalne: Zespół Szkół Licealnych im. Leona Kruczkowskiego i Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. 9 Drezdeńskiej Brygady Artylerii.

W Morągu funkcjonuje ponadto Placówka Wielofunkcyjna Dom dla Dzieci i Młodzieży „PROMYK” a w Szymanowie Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Poza placówkami oświatowo-wychowawczymi istotną rolę w pomocy dziecku i rodzinie odgrywają:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach której funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy
- Poradnia Leczenia Psychiatrycznego i Uzależnień
- Komisariat Policji
- Morąski Dom Kultury i Sportu
- Biblioteki – Pedagogiczna i Publiczna
- Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie Filia w Morągu
- Świetlice wiejskie (Bramka, Słonecznik, Bożęcín, Wenecja, Żabi Róg, Jurki, Kalnik, Chojnik, Królewó, Bogaczewó, Strużyna, Niebrzydowó, Markowó, Maliniak, Raj, Wilnowó, Nowy Dwór)
- Morąska Rada Organizacji Pozarządowych

oraz organizacje pozarządowe:

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Warsztaty Terapii Zajęciowej
- Parafialne Zespoły „Caritas” przy Parafii Rzymsko-Katolickiej w Morągu i Chojniku
- Polski Czerwony Krzyż
- Związek Harcerstwa Polskiego
- Polski Związek Niewidomych
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Morąskie Stowarzyszenie Pomocy Psychicznie i Nerwowo Chorym
- Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin
- Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Dębowe Wzgórze”
- Szkolne związki i uczniowskie kluby sportowe

Instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe realizują swoje zadania z zakresu pomocy dziecku i rodzinie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, Sądem Rejonowym i Prokuraturą Rejonową.

4. Dane dotyczące programu:

Miejsce realizacji programu:

Gmina Moraġ

Czas realizacji programu:

Lata 2010 – 2015

Adresaci programu:

- rodziny biologiczne
- rodziny znajdujące się w sytuacji kryzysowej i niedostosowanej społecznie
- dzieci i młodzież

Koordinator programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Moraġu

Źródła finansowania programu:

- środki samorządu,
- środki partnerów uczestniczących w programie,
- dotacje celowe
- środki pozyskane z innych źródeł

Partnerzy programu:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Urząd Miejski w Moraġu
- Gminne szkoły podstawowe i gimnazja
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Moraġu
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Moraġu
- Organizacje pozarządowe
- Komisariat Policji w Moraġu
- Moraġski Dom Kultury i Sportu

5. Cel strategiczny

Tworząc w Gminie system opieki nad dzieckiem i rodziną zakłada się, iż realizacja polityki prorodzinnej przyniesie zakładane rezultaty i będzie miała charakter systemowy i zintegrowany. Szczególnie istotne jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym wspomagającym i wspierającym rodzinę.

Cel strategiczny:

ZORGANIZOWANIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

CELE OPERACYJNE:

1. Utworzenie systemu wsparcia dla rodziny.
2. Utworzenie systemu wsparcia dla rodziny dysfunkcyjnej
3. Rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie.

Cel operacyjny I		
<i>UTWORZENIE SYSTEMU WSPARCIA DLA RODZINY</i>		
Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
Inicjowanie nowych form pracy z rodziną naturalną	Szkoły, MOPS, GKRPA, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, org. pozarządowe, MDK	2010 - 2015
Promowanie modelu zdrowej rodziny	Szkoła, GKRPA, PP-P, MOPS, TPD	2010-2015
Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej na rzecz rodziny	MOPS, GKRPA, PP-P, TPD	2010-2015
Rozwijanie współpracy z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem	MOPS, TPD	2010-2015
Inicjowanie i tworzenie grup edukacyjno-profilaktycznych	GKRPA, MOPS, PP-P	2010-2015
Organizowanie czasu wolnego dla rodzin	GKRPA, TPD, szkoła	2010-2015
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	MOPS, Urząd Miejski, TPD	2010-2015

Cel operacyjny II***UTWORZENIE SYSTEMU WSPARCIA DLA RODZINY DYSFUNKCYJNEJ***

Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
Podjęcie interdyscyplinarnych działań ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny w gminie.	MOPS, GKRPA, TPD	2010-2015
Tworzenie lokalnych programów pomocy na rzecz rodziny – stosowanie metody działania projektami w ramach programów przyjętych przez samorząd.	MOPS, TPD, GKRPA	2010-2015
Zwiększenie dostępności specjalistycznych form pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą, osób uzależnionych – poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, terapia rodzinna, treningi umiejętności wychowawczych i terapeutycznych, psychoedukacja, mediacja, konsultacje	MOPS, GKRPA, PCPR, PP-P, TPD,	2010-2015
Inicjowanie tworzenia grup wsparcia, ognisk wychowawczych, świetlic socjoterapeutycznych, klubów środowiskowych dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologią i z rodzin ubogich.	MOPS, GKRPA, MDK	2010-2015
Przygotowanie rodzin biologicznych do powrotu dzieci funkcjonujących w zastępczych formach opieki (placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, ośrodki interwencji kryzysowej). Przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodziny biologicznej.	MOPS, PP-P, TPD, GKRPA	2010-2015
Tworzenie warunków umożliwiających pełną informację o dostępnych formach wspierania w ramach systemu pomocy społecznej, działalności organizacji pozarządowych i instytucji	MOPS, TPD, GKRPA	2010-2015
Wzmocnienie systemu monitorowania sytuacji dziecka i rodziny	MOPS, szkoła, służba zdrowia, policja, kurator sądowy	2010-2015

Cel operacyjny III		
<i>ROZWIJANIE ŚRODOWISKOWYCH FORM POMOCY RODZINIE</i>		
Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
Rozwijanie umiejętności rodzicielskich	TPD, PP-P, MOPS	2010-2015
Wspomaganie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez formy wsparcia dziennego (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze, w formie pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych	Urząd Miejski , GKRPA, MOPS, TPD, MDK, szkoły	2010-2015
Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży, pokonywania trudności szkolnych itp.	PP-P, organizacje pozarządowe, szkoły	2010-2015
Zapobieganie umieszczaniu dzieci poza rodziną	MOPS, PP-P	2010-2015

6. Przewidywane efekty i rezultaty programu

1. Podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych i rodzicielskich, zwiększenie motywacji i aktywności własnej rodziców do podejmowania pozytywnych zmian.
2. Zwiększenie wsparcia terapeutycznego i psychologicznego dla rodzin.
3. Zahamowanie wzrostu liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych..
4. Zapobieżenie wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.
5. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych.
6. Zwiększenie koordynacji działań różnorodnych instytucji na poziomie lokalnym realizujących pomoc dziecku i rodzinie i pełnego wykorzystania społecznego potencjału.
7. Powstanie zespołów interdyscyplinarnych pracy z rodziną, i w zakresie przeciwdziałania przemocy.
8. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do infrastruktury.
9. Utworzenie nowych i rozszerzenie zakresu usług istniejących placówek.
10. Zwiększenie ilości programów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.

7. Monitoring

W celu prawidłowego zapewnienia wykonania programu przez cały okres jego realizacji będzie prowadzony monitoring. Głównymi obszarami monitorowania programu będą wyznaczone działania.

Monitoring realizacji programu umożliwi:

1. Obserwację stanu zaawansowania prowadzonych działań,
2. Ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
3. Weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania na realizację środków,
4. Kontrolę postępu prac związanych z prowadzonymi działaniami.

8. Ewaluacja

Program dotyczący opieki nad dzieckiem i rodzina będzie podlegał ewaluacji na koniec każdego roku kalendarzowego oraz ewaluacji końcowej – po zakończeniu programu. Ewaluacja ma na celu ocenę wartości programu poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych.

Ocenić podlegać będą przede wszystkim:

- stopień realizacji celów szczegółowych,
- badane wskaźniki
- projekty socjalne realizowane w poszczególnych kierunkach działań,
- metody i techniki realizacji poszczególnych zadań ,
- zaangażowanie realizatorów zadań określonych w poszczególnych celach

Wskaźniki ewaluacji:

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej
- liczba rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą społeczną
- liczba rodzin objętych wsparciem, doznających przemocy domowej – interwencje Policji, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, udzielane poradnictwo prawne, socjalne, psychologiczne (poradnictwo specjalistyczne)
- liczba udzielonego wsparcia w ramach zespołu interdyscyplinarnego
- liczba spraw skierowanych do Sądu Rodzinnego w związku z niewłaściwie sprawowaną władzą rodzicielską i sposób rozstrzygnięcia przez Sąd,
- liczba interwencji policji i pomocy społecznej w sprawach przemocy w rodzinie z użyciem procedury Niebieskiej Karty,
- liczba zawartych kontraktów socjalnych w rodzinach dysfunkcyjnych,
- liczba rodzin objętych asystentem rodziny,
- Liczba rodzin biorących udział w Szkole dla Rodziców
- liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

- liczba dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych w tym rodzinach: spokrewnionych z dzieckiem, nie spokrewnionych z dzieckiem, zawodowych,

Ewaluację prowadzić będą:

- Urząd Miejski w Morągu Wydział Oświaty i Kultury
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu
- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Morągu
- Morąski Dom Kultury i Sportu
- Komisariat Policji w Morągu

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Marek Kalkowski